ВИДАВНИЦТВО РАНОК

Н. М. Бібік
Г. П. Бондарчук

Інтернет підтримка

1 КЛАС

ЧАСТИНА 1

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

МОЯ КРАЇНА УКРАЇНА 4

ХТО ТИ 6

ДОРОГА ДО ШКОЛИ 8

ТУТ Я ВЧУСЯ 10

БЕЗПЕКА В ШКОЛІ 11

ДЛЯ ЧОГО ХОДЯТЬ У ШКОЛУ 12

ЯК УПІЗНАТИ ОСІНЬ 14

НА ПРОГУЛЯНЦІ БУДЕМО ОБЕРЕЖНИМИ! 16

З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ СВІТ 18

РОСЛИНИ ВОСЕНИ 20

22 ТВАРИНИ ВОСЕНИ

24 ОСІННІ ТУРБОТИ ЛЮДЕЙ

26 ДЕНЬ ШКОЛЯРІВ

27 ДБАЙ ПРО СВОЮ ПОСТАВУ

28 ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ НАВЧАННЯ

30 ХТО ЩО РОБИТЬ

32 ХТО ПРАЦЮЄ В ШКОЛІ

34 ДОРОГА І ТРАНСПОРТ

36 БЕЗПЕКА НА ДОРОЗІ

38 ДБАЙ ПРО СВОЮ БЕЗПЕКУ

Н. М. Бібік
Г. П. Бондарчук

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Підручник інтегрованого курсу для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Харків
Видавництво «Ранок»
2018

УДК [31:502:37.016](075.2)
Б59

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.07.2018 № 734)

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Ілюстрації *Володимира Хорошенка*

Обкладинка *Анни Макарової, Поліни Макарової*

Бібік Н. М.
Б59 Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч. 1 / Н. М. Бібік, Г. П. Бондарчук. — Харків : Вид-во «Ранок», 2018. — 80 с. : іл.

ISBN 978-617-09-4657-7
ISBN 978-617-09-4421-4 (ч. 1)

УДК [31:502:37.016](075.2)

Інтернет-підтримка
Електронні матеріали
до підручника розміщено на сайті
interactive.ranok.com.ua

ISBN 978-617-09-4657-7
ISBN 978-617-09-4421-4 (ч. 1)

© Бібік Н. М., Бондарчук Г. П., 2018
© Хорошенко В. Д., ілюстрації, 2018
© Макарова А. Л., Макарова П. І., обкладинка, 2018
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2018

Вітаю! Ти школяр або школярка! А я — твоя Книжка. Мене звати «Я досліджую світ». Разом зі мною ти будеш досліджувати все, що тебе оточує.

Знаннями, які ти відкриєш, поділися з друзями. Тоді ви разом будете знати більше.

Тож до роботи!

Автори

Умовні позначення

Великий читає малому

Спостерігай, досліди́

Працюємо разом

Твоя майстерня

Відгадай, вибери

Електронний додаток

Подивись на сайті

МОЯ КРАЇНА УКРАЇНА

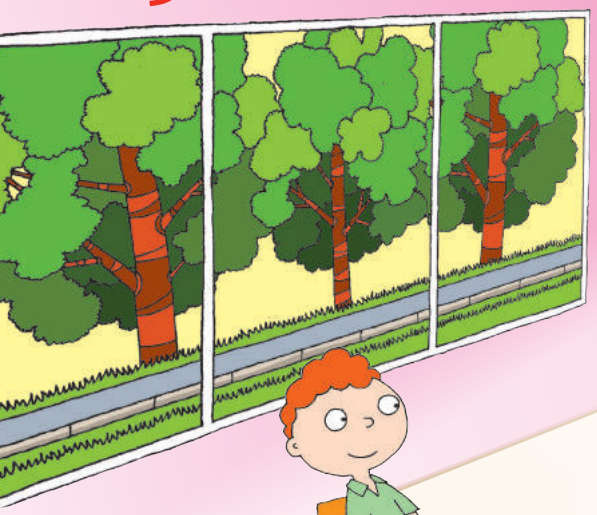

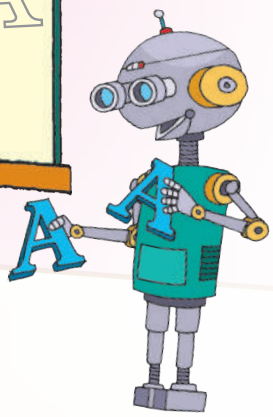

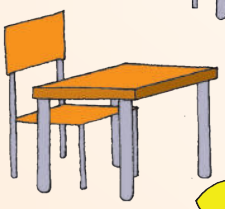

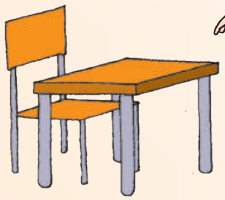

Золоте курчатко
В золотій торбинці
Принесло сьогодні
Літери дитинці.
А дитина з літер
Збудувала слово.
І звучить, як пісня,
Українська мова.

За Г. Чубач

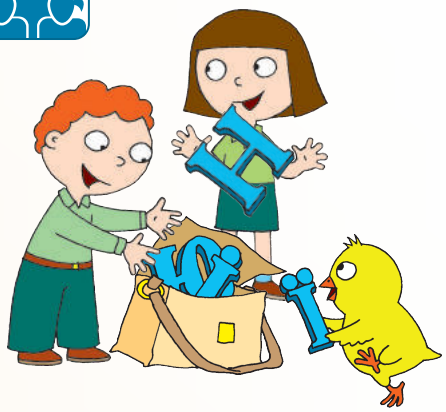

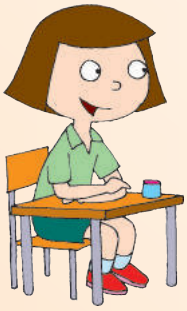

Куди б людина не пішла чи поїхала, всюди її запитують:
— Звідки ти? Де живеш?
Ти можеш відповісти:
— Я живу в Україні!

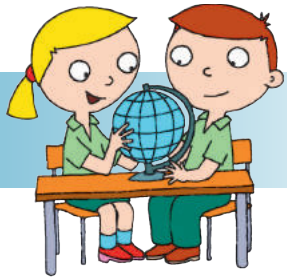

На білому світі є різні країни,
А в них — і ліси, і лани.
Та тільки одна на землі Україна,
А ми — її доньки й сини.

За В. Новомировою

ХТО ТИ

Яка з назв нова для тебе?
Які малюнки про тебе?

Школярка

Школяр

Хлопчик

Дівчинка

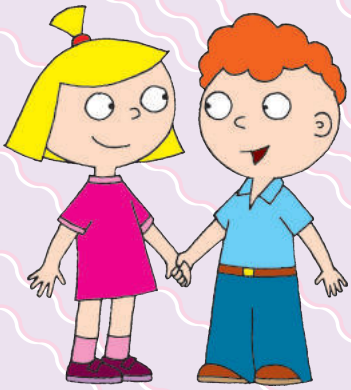

Сестричка

Братик

Син

Малятко

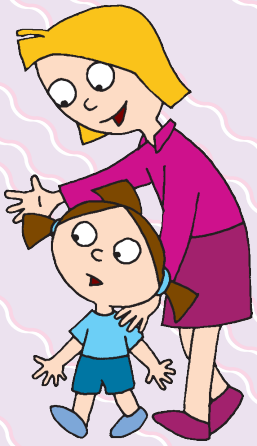

Дочка

Українець

Українка

Взаємне представлення: хто я такий? хто я така? Доповни речення.

Мене звати...
Я живу в...
Мій будинок на...
Моя вулиця в...
Місто в...

Підказка:
будинку
вулиці
місті
селі
Україні

Мене звати...
Я живу в...
Мій будинок на...
Моя вулиця в...
Село в...

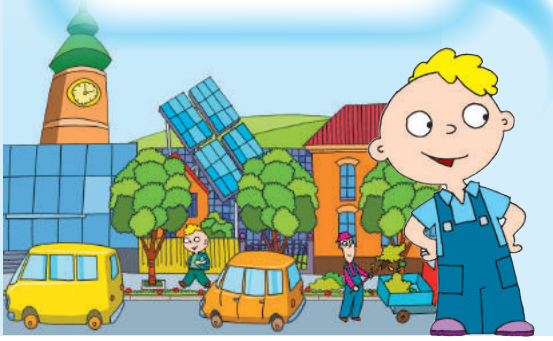

ВИГОТОВЛЯЄМО БЕЙДЖИК

Для чого тобі бейджик?

Як ти будеш звертатися до вчителів, до однокласників, однокласниць?

ДОРОГА ДО ШКОЛИ

Проведи дітей до школи. Вибери свою доріжку. Поясни, чому ти її вибираєш.

ТУТ Я ВЧУСЯ

Назви зображені приміщення. Розкажи про них. Куди ти вже заходив? заходила? Де ти зараз?

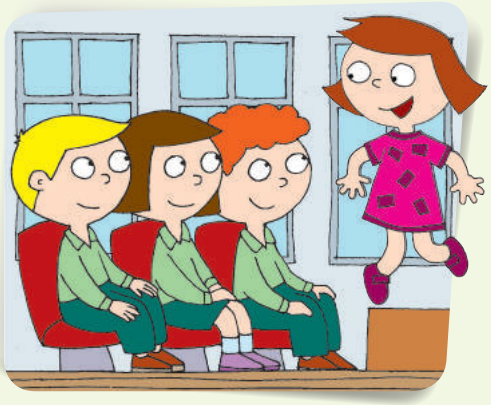

БЕЗПЕКА В ШКОЛІ

Розглянь малюнки. Підкажи дітям, як треба поводитись у школі, щоб не зашкодити здоров'ю.

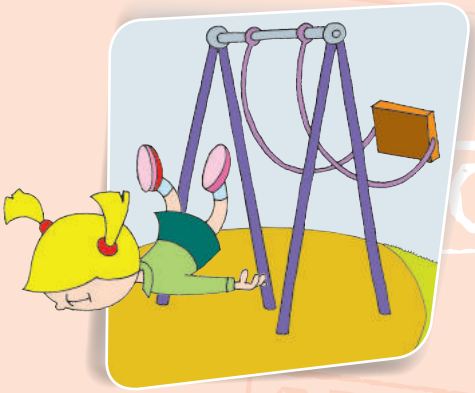

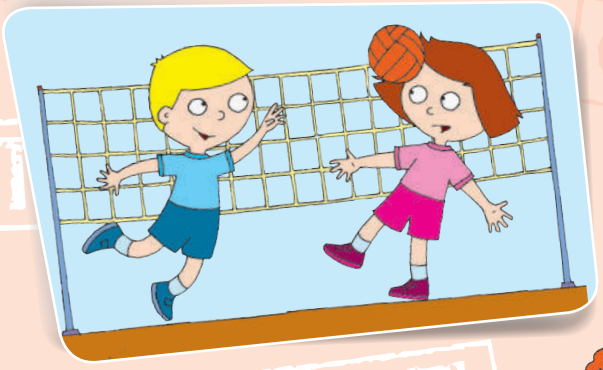

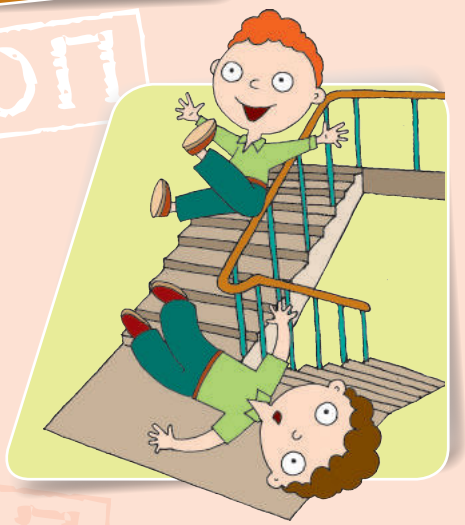

ДЛЯ ЧОГО

Першокласники сіли за парти, і вчителька запитала:

— Хто знає, навіщо потрібно ходити в школу?

Вітя підняв руку і сказав:
— Щоб навчитися читати.

Наталка сказала:
— Щоб навчитися писати.

Юрчик:
— Щоб навчитися рахувати.

— Молодці, — похвалила дітей учителька, — усі відповіли правильно.

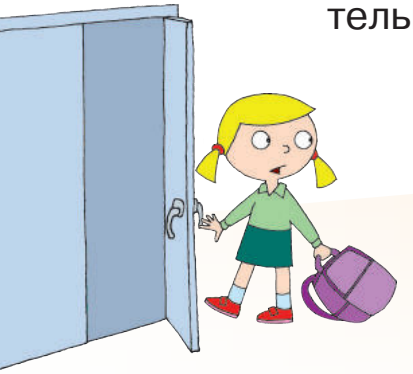

Тут Марійка встала, взяла портфель і попрямувала до дверей.

ХОДЯТЬ У ШКОЛУ

Як ти відповіси
на запитання вчительки?
Чого не знала Марійка?
Чого хочеш навчитись
у школі ти?

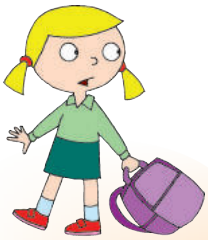

— Ти куди? — здивувалася вчителька.

— Додому, — відповіла Марійка. — Мені не треба ходити в школу. Я вже вмію читати, писати і рахувати.

— Це добре, — сказала вчителька. — Але ти ще не все вмієш і не все знаєш. Скільки буде, якщо двадцять п'ять помножити на п'ять? Як англійською буде «кицька»? Де живуть пінгвіни?

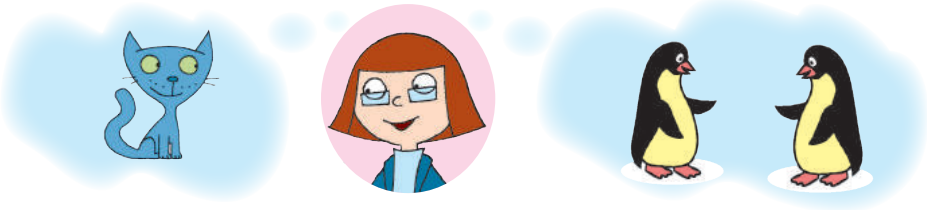

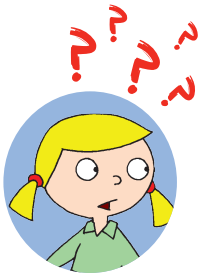

— А хіба цього вчать у школі? — запитала Марійка.

— Звичайно. І чому листя зелене, і чому світять зірки, і багато-багато іншого. Ну як, залишаєшся?

— Залишаюсь, — відповіла Марійка і знову сіла за парту.

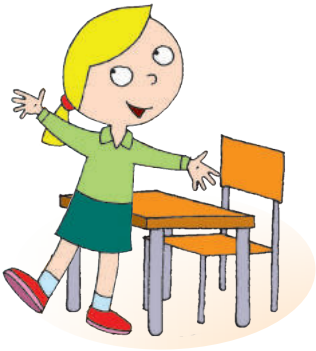

За Л. Камінським

ЯК УПІЗНАТИ ОСІНЬ

СТВОРЮЄМО «КНИЖКУ ОСЕНІ»

Свою «Книжку осені» бери на прогулянку. Можеш у цій книжці малювати, приклеювати різні листочки або квіти, вклеювати фото.

Чому саме ці малюнки вміщено на сторінці про осінь?

Осінь фарби готувала,
У відерця наливала.
Змішувала, чаклувала,
Потім все розфарбувала.
Придивіться, все довкола
Стало різнокольоровим!

За Н. Замрією

Назви кольори осені.

НА ПРОГУЛЯНЦІ

Вибери:

— не візьму в руки;

— візьму для гри;

— буду роздивлятись.

БУДЕМО ОБЕРЕЖНИМИ!

З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ СВІТ

Люди, природа, речі — усе це навколишній світ. Природа буває нежива і жива.

Нежива природа — Сонце, Місяць, Земля, зорі, вода, каміння, повітря, ґрунт.

Жива природа — людина, тварини, рослини, гриби.

Усе живе росте, дихає, живиться, дає потомство і вмирає. Але тільки людина вміє думати, розмовляти, працювати.

Природою не можна назвати те, що зроблено руками людини. Наприклад, твій підручник, одяг, будинок, автомобіль, комп'ютер.

РОСЛИНИ ВОСЕНИ

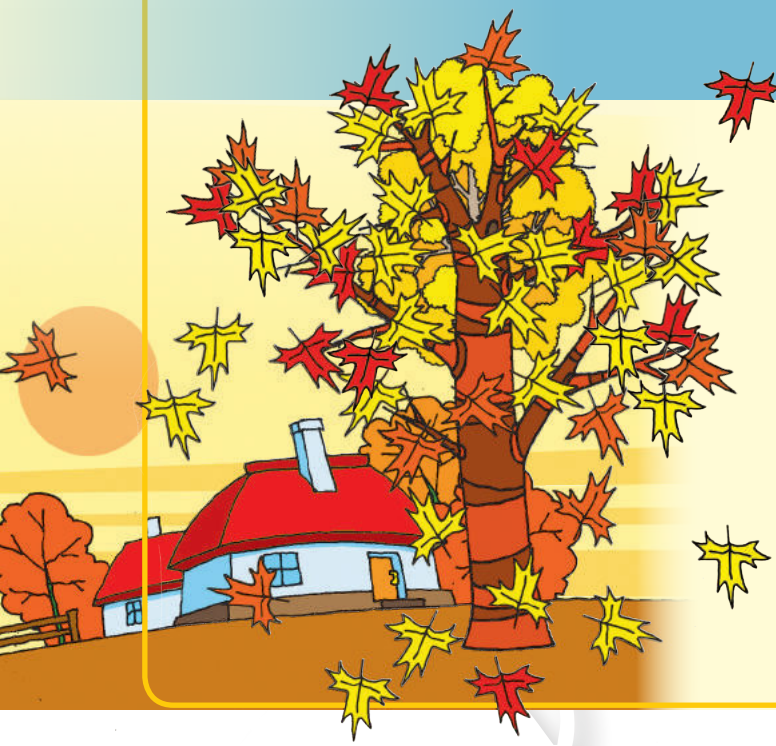

ЧОМУ ЖОВТІЄ ЛИСТЯ?

Рослинам для життя потрібні світло, тепло і волога. Восени, коли світла стає менше, а повітря холоднішає, рослини починають готуватися до зими і скидають листя.

Золоті метелики
з дерева летять,
Крильцями своїми
шумно шарудять.

СПОСТЕРІГАЙ ЗА ПРИКМЕТАМИ ОСЕНІ

Впало з верхівок жовте листя —
Рання зима замете село й місто.

За Н. Карпенко

Як шелестить опале листя, як воно пахне? Досліди, на якому дереві листя не змінило кольору.

ЩО РОСТЕ НА ПІДВІКОННІ?

Які кімнатні рослини є в тебе вдома?
Чи доглядаєш ти за ними?
Як часто поливаєш?

ТВАРИНИ ВОСЕНИ

Як тварини готуються до зими?

Котик носика ховає —
Холоднеча наступає.

За Н. Карпенко

Перевір: чи так?

Назви, кого не зустрінеш восени.

ОСІННІ ТУРБОТИ ЛЮДЕЙ

За малюнками розкажи, що люди роблять восени. Доповни перелік.

Що із зображеного можна вибрати для осінньої прогулянки? Поясни свій вибір.

Чого не буває восени? Поясни.

ДЕНЬ ШКОЛЯРІВ

З чого починається день школярів? Що з розпорядку дня тобі важко виконувати?

РОЗПОРЯДОК ДНЯ

РАНОК

ДЕНЬ

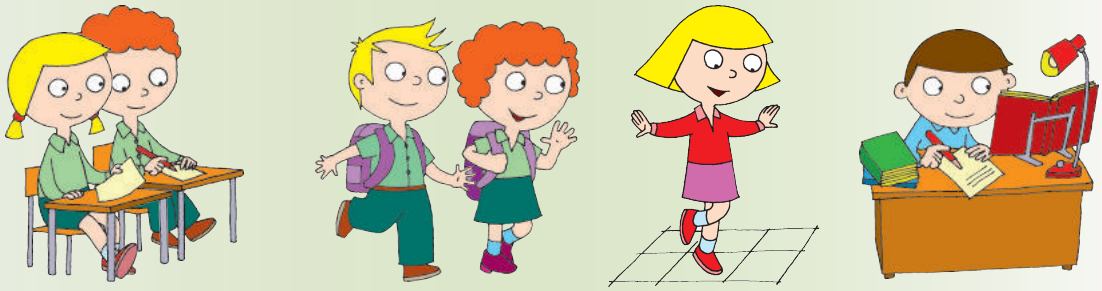

ВЕЧІР

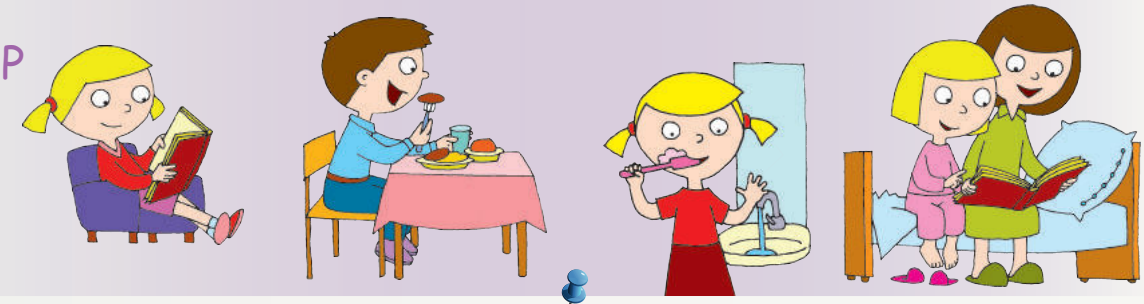

ВІЛЬНИЙ ЧАС

ДБАЙ ПРО СВОЮ ПОСТАВУ

Андрій і Сашко ходять разом до школи.

Розглянь малюнки. Яких правил не дотримується Сашко? Як поводиться Андрій? На кого ти схожий: на Андрія чи Сашка? Що ти порадиш Сашкові?

Вчаться в одному класі.

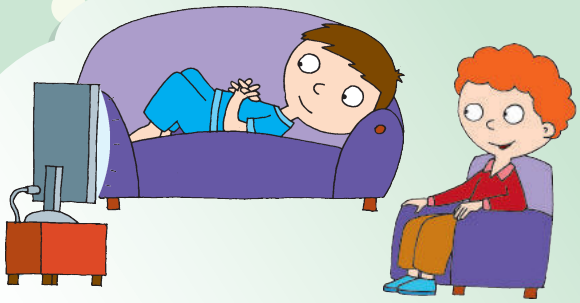

Разом дивляться мультфільми.

ПЕРЕВІР СВОЮ ПОСТАВУ

- потилиця
- лопатки
- сідниці
- литки
- п’яти

СТІЙ

СИДИ

ХОДИ

НОСИ

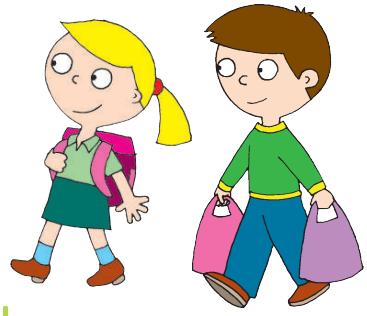

ПРАВИЛЬНО!

Не забувай стежити за своєю поставою. Перевіряй себе за малюнками підручника.

ЩО ПОТРІБНО

Я беру в свою правицю
Із пенала помічницю.
Я писати тільки вчуся.
Зосереджуся, зберуся:
Крапка... рисочка... карлючка...
Наче пишем, — я і...

Чи в лінійку, чи в клітинку
Чистим був, та за хвилинку
Мерехтить від цифр і літер...
Здогадались, що це, діти?
Ручці він говорить: «Про́шу».
Це шкільний учнівський...

Є худенька, є товстенька,
Величенька і маленька.
Якщо її не ображати,
То можна все на світі знати!

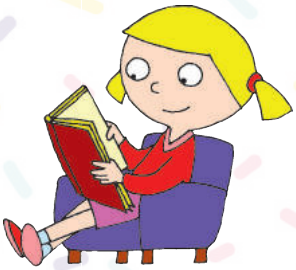

Я негарно написала,
А вона усе злизала.
Олівців моїх сусідка,
Ця вертлява буквоїдка.

Цю з підручниками скриню
Я щодня ношу на спині.
Як до школи прибігаю,
То тоді її знімаю.

ДЛЯ НАВЧАННЯ

НЕ ЗАБУВАЙ У ШКОЛІ СВОЇХ РЕЧЕЙ

Слон зі школи повернувся,
Пообідав, відпочив,
Сів за стіл і схаменувся —
Десь щоденника лишив...
І пенала теж нема —
Авторучка лиш сама.
Бігти довелось назад...
Це, я вам скажу, — не жарт.
Щоб нічого не забути,
До портфеля все складай.
Тут уважним треба бути,
Про це завжди пам'ятай!

С. Гарбуз

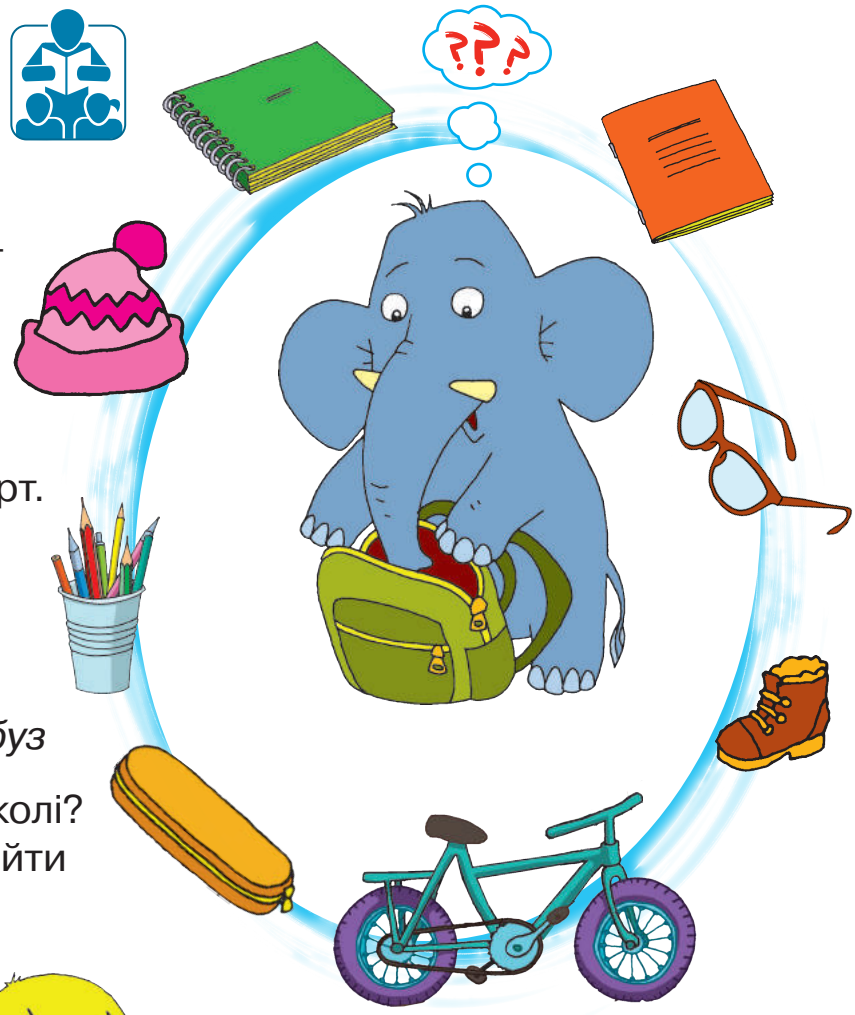

Що забув слон у школі? Допоможи йому знайти ці речі.

Із заплющеними очима відшукай у портфелі пенал. Розкажи, що в ньому.

ХТО ЩО РОБИТЬ

Щоб побудувати школу, пошити одяг, створити комп'ютерну гру — потрібні люди різних професій.

Будівельник зводить дім,
І поселяться у нім:
Лікар, токар, агроном,
Диктор, тесля, астроном,
Скульптор, кухар, модельєр,
Тренер, космонавт, шофер,
Вчитель, льотчик, журналіст,
Ще й прославлений артист...

За Г. Джемулою

Знайди на малюнку людей цих професій.

Де працюють твої батьки? Хто вони за професією?

ХТО ПРАЦЮЄ

Розкажи, хто працює в школі. Чим корисна їхня праця?

В ШКОЛІ

ДОРОГА

Що літає? їде? пливе? Назви все одним словом.

Знайди на малюнку спеціальні машини, які допомагають рятувати людей. У яких випадках їх викликають?

І ТРАНСПОРТ

Запам’ятай номери телефонів, за якими можна викликати допомогу!

Пожежна служба — 101
Поліція — 102
Швидка допомога — 103

БЕЗПЕКА

Коли ти йдеш вулицею, ти...
Коли ти їдеш, ти...

пасажир
водій
пішохід

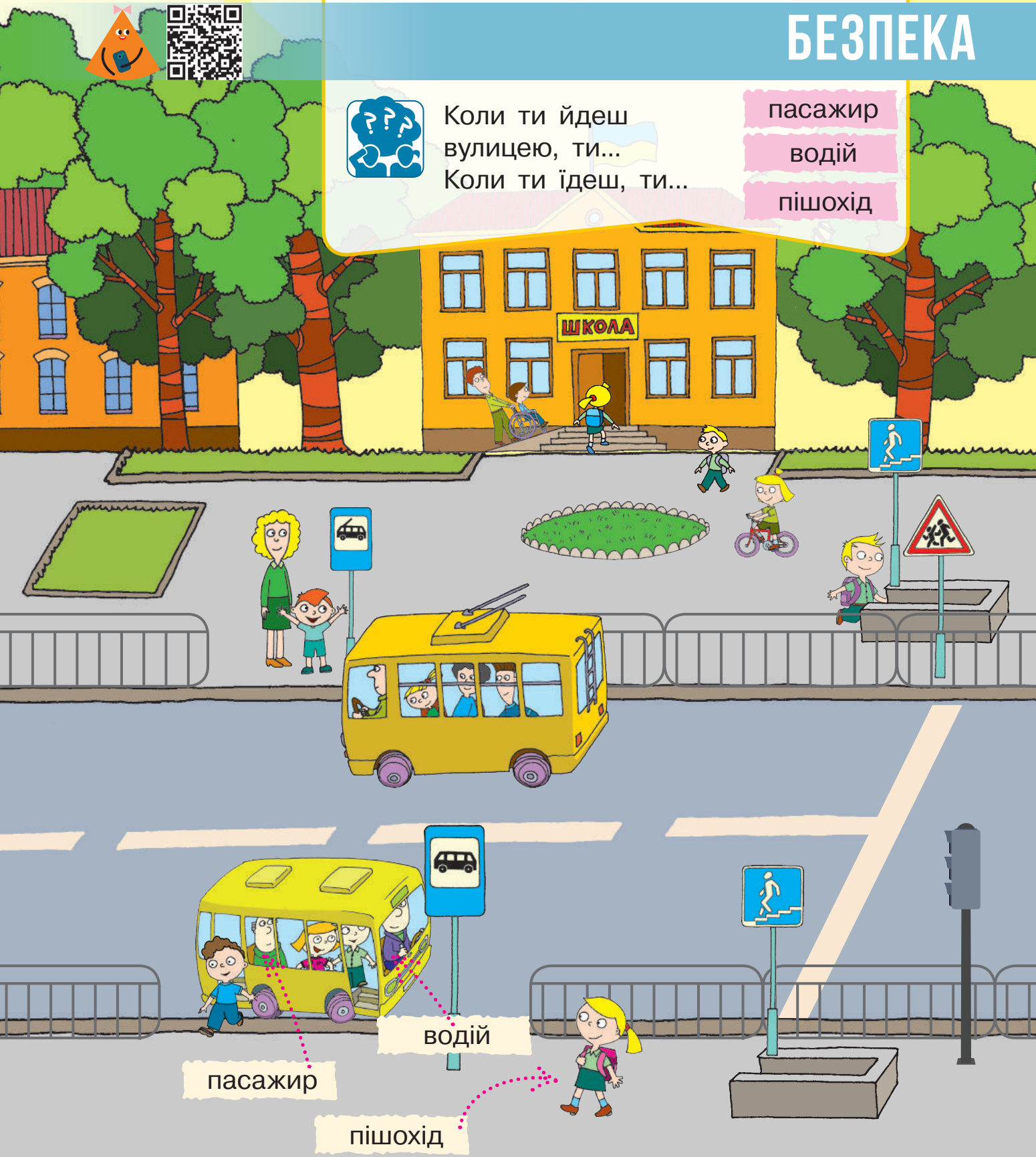

НА ДОРОЗІ

Знайди на малюнку дорожні знаки. Що означають ці знаки? Чи зустрічаються вони, коли ти йдеш у школу?

Розкажи, як переходити дорогу за сигналами світлофора.

ДБАЙ ПРО СВОЮ БЕЗПЕКУ

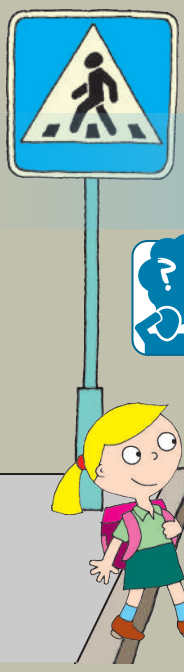

На дорозі звір лежить:
Весь у смужку, ніби спить.
У степу він народився,
А у місті нам згодився.
Цього звіра звати «зебра»,
В нього є смугасті ребра.
Знає кожний пішохід —
Це безпечний...

Під час осінньої прогулянки ви можете зробити пішохідну зебру з опалого листя.

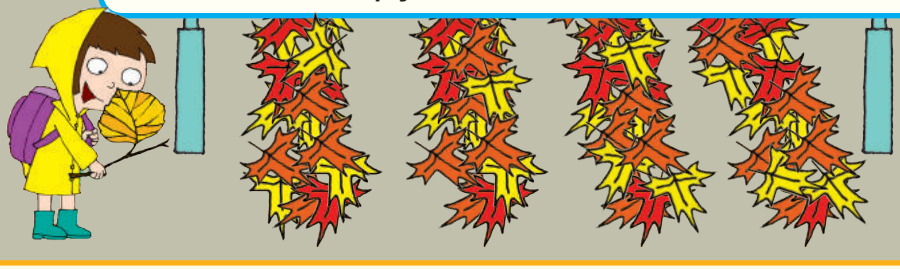

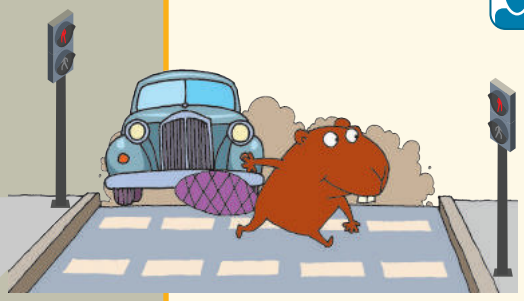

БОБЕР І СВІТЛОФОР

Ніколи не зважав бобер на світлофор
І на його червоне око.
Перебігав дорогу скоком-боком.
На зауваження казав: — Ах, ні́коли,
Й чекать не хочу.
Якось проскочу!..
І раз таки в халепу вскочив...

В. Мовчун

На яке світло бобер перебігав дорогу?

Підкажи бобру, як переходити дорогу.

Як діяти, кого кликати на допомогу?

Якщо ти не пам’ятаєш своєї адреси.

Якщо називаються знайомими твоїх батьків і хочуть зайти до тебе додому.

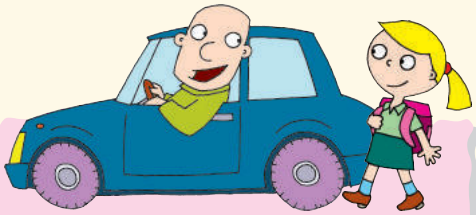

Якщо незнайомці пропонують підвезти тебе.

Якщо в тебе відібрали мобільний телефон.

Якщо тебе пригощають цукерками або запрошують у гості, щоб погратися з песиком.

ЧИМ Я ПІЗНАЮ СВІТ

Ми бачимо за допомогою очей

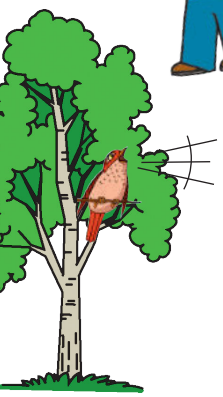

Людина дізнається про себе та навколишній світ завдяки зору, слухові, запаху, смаку і дотику.

чуємо — вухами

відчуваємо на дотик руками

на запах — носом

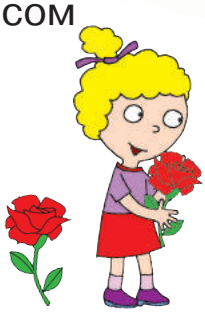

на смак — язиком

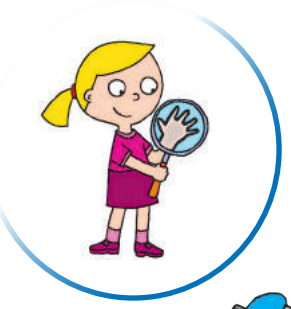

ПРО ЩО ДІЗНА́ЮСЬ НА ДОТИК

П’ять братів, п’ять силачів.
Хоч і здаються малими,
Можеш все робити ними:
І писати, й майструвати...
Хто вони? Зумій вгадати.

Розглянь малюнки.
Що колюче?
Що гладеньке?

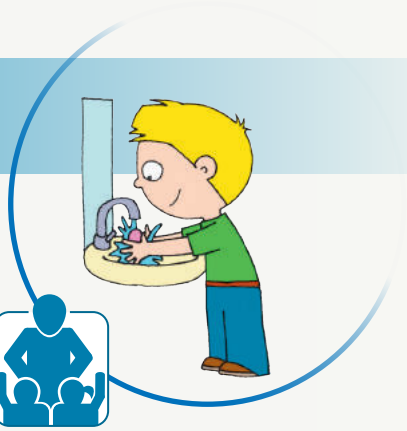

КОЛИ Я МИЮ РУКИ

1. Перед їжею
2. Після прогулянки
3. Після гри з тваринами
4. Після їжі
5. Після туалету
6. Після грошей

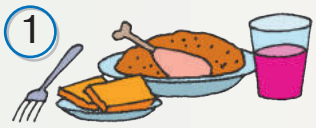

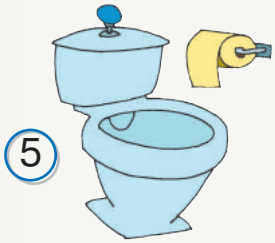

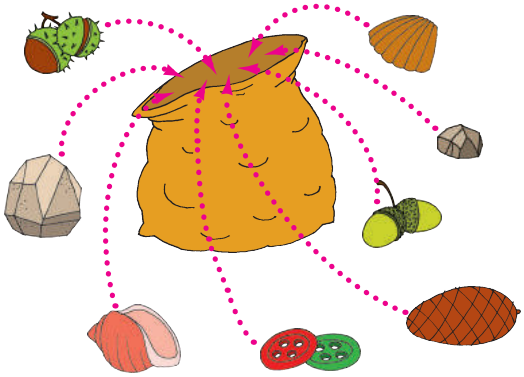

Розпізнай предмет на дотик. Опиши, який він, щоб інші діти відгадали.

Чи можна так робити?

ЧИМ Я БАЧУ

На ніч два віконця самі закриваються,
а зі сходом сонця самі відкриваються.

Заплющ очі.
Що змінилось
у класі?

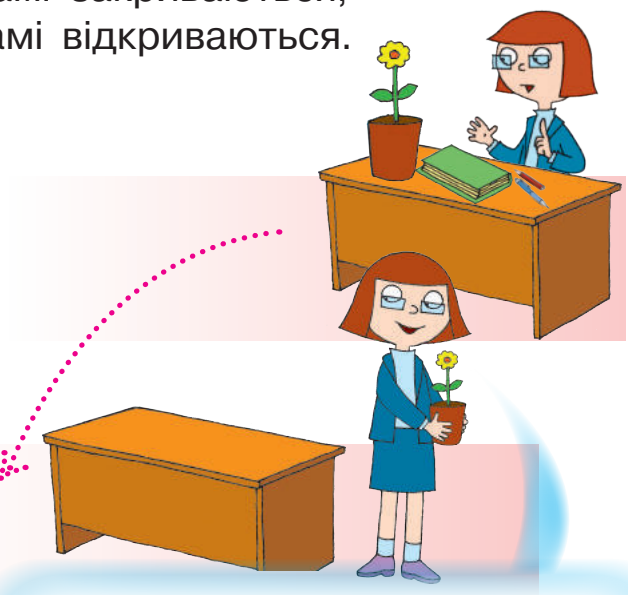

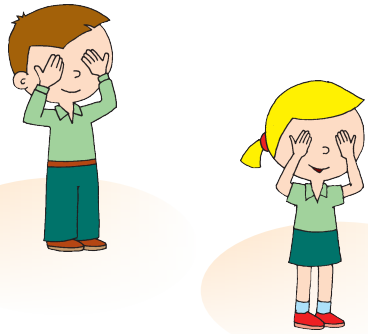

Чому із заплющеними очима ви не змогли назвати зміни?

ЯКОГО КОЛЬОРУ?

Любить Пензлик мій до свята
Собі чубчик фарбувати.
Він у райдугу пірнає,
Кожний колір називає:
«Це **червоний**, жар неначе.
Це **оранжевий**, гарячий.
Жовтий — як пшениця в полі.
Мов трава — **зелений** колір.
Голубий — як у краплині.
А наступний колір — **синій**,
Синій колір — ніби річка,
Фіолетовий — як нічка.
Скільки всього кольорів
Назвав Пензлик дітворі?

В. Тименко

ЯКОГО РОЗМІРУ?

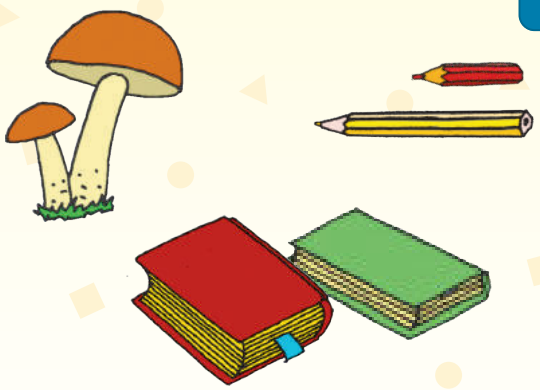

ЯКОЇ ФОРМИ?

На що схоже? Тренуй свою пам’ять, увагу, спостережливість.

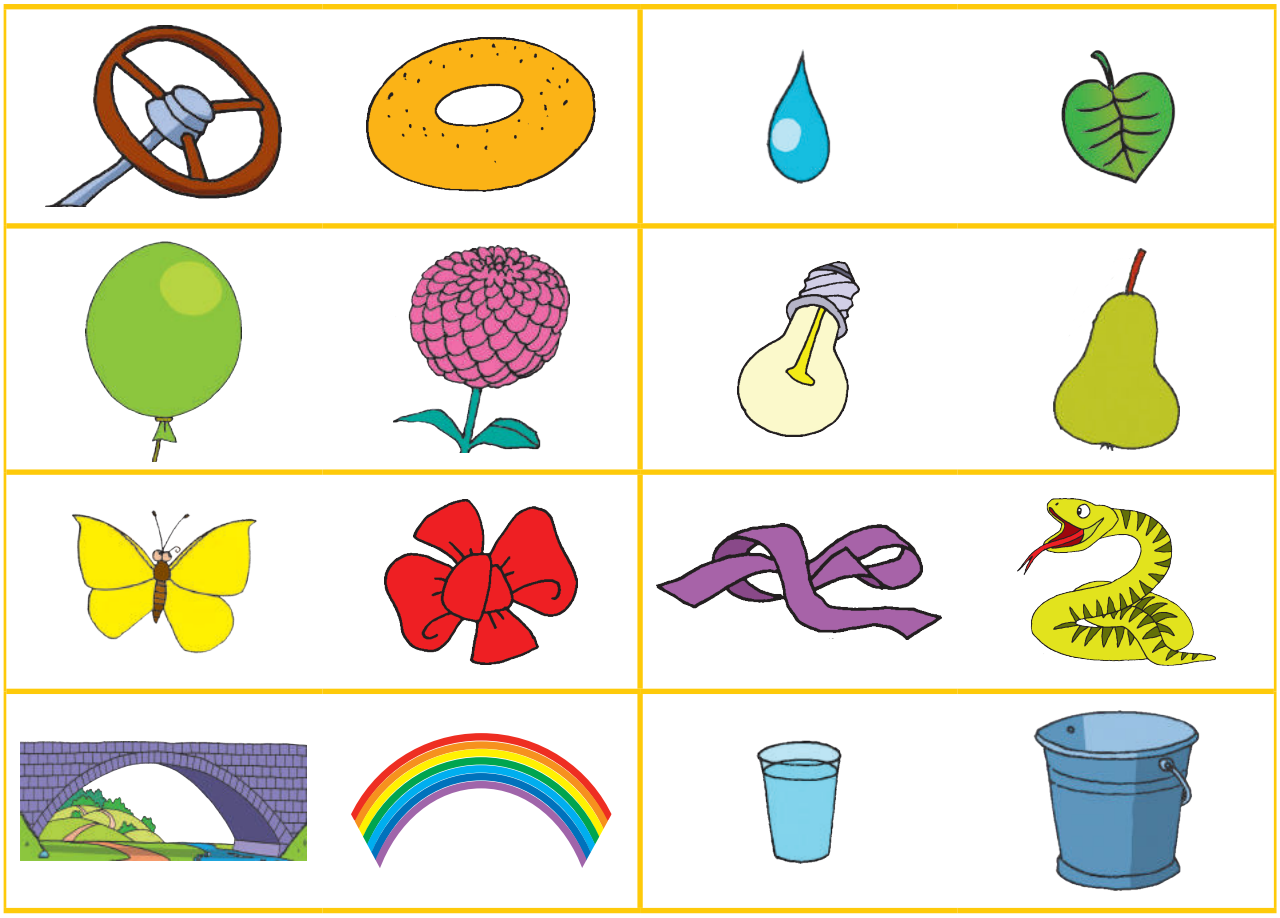

ЧИМ Я ЧУЮ

Самі мовчать,
а звуки розрізняють.
І нам допомагають
почути все і всіх!

Закрий вуха руками. Що ти чуєш? А тепер відкрий вуха. Які звуки з'явилися?

СТВОРЮЄМО ОРКЕСТР

Нам знадобляться:

металеві баночки з кришечкою

квасоля

горох

каштани

жолуді

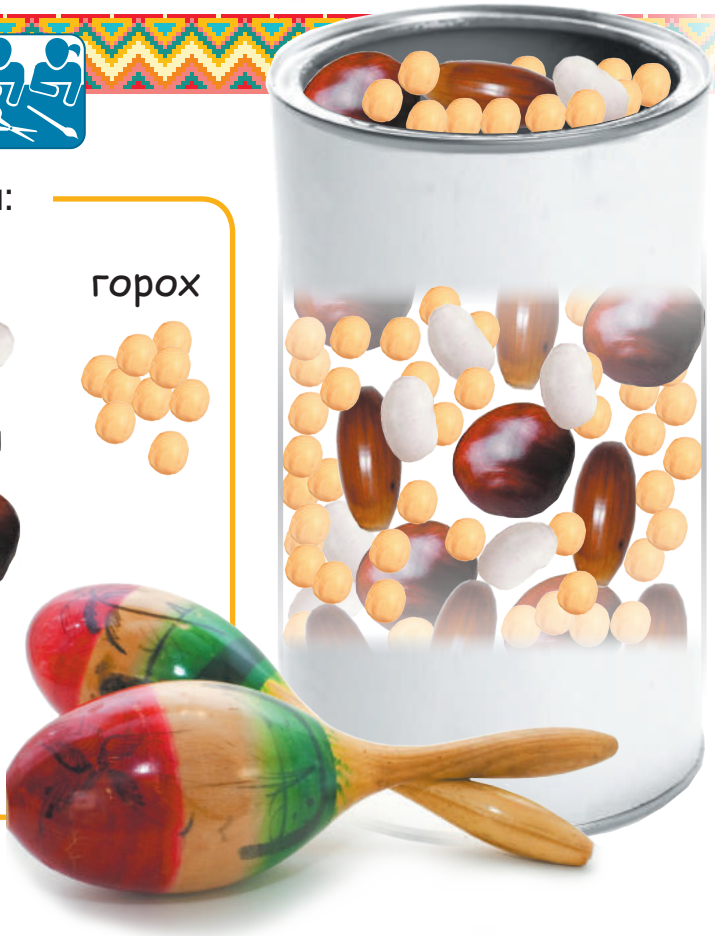

Є у мене вірний друг,
Має він чудовий слух.
І говорить голосами
Моїх друзів, тата й мами.
Як же звати мого друга?
— Всім відомо, це — папуга!
— Помиляєшся, Антон,
Зветься друг мій...

І. Січовик

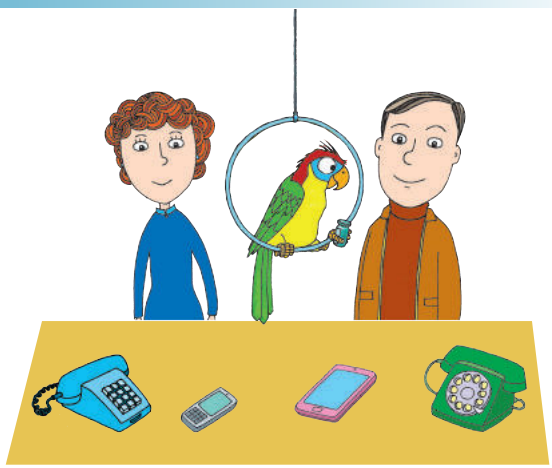

Де можна користуватися телефоном, а де його потрібно вимкнути або заховати?

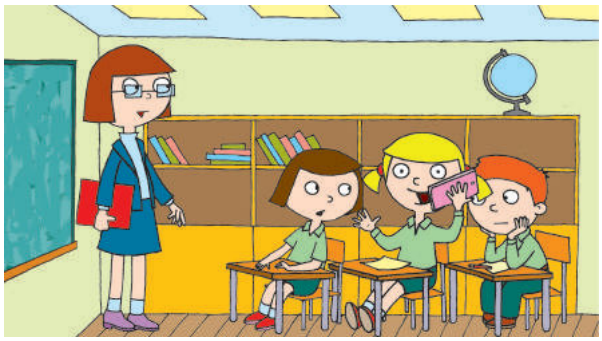

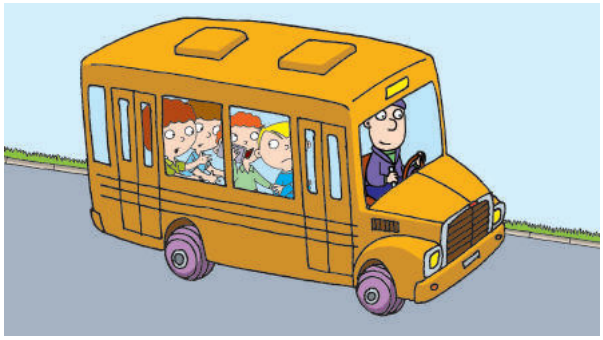

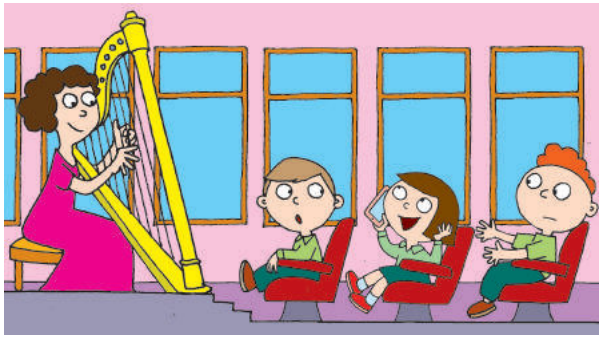

Що означає цей знак?

Навіщо людині язик?

Відчувати смак їжі

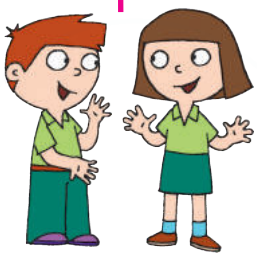

Спілкуватися

Вимовляти звуки

ВПІЗНАЮ НА СМАК

Завжди у роті,
а не проковтнеш.

Що тобі до смаку?

Що на столі гірке? солодке? кисле? солоне?

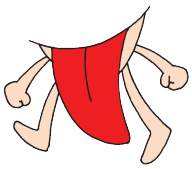

ВПІЗНАЮ НА ЗАПАХ

Сопе, хропе,
часом чхає,
сюди-туди зазирає;
на морозі замерзає,
бо одежини не має.

Коло носа в'ється,
а в руки
не дається.

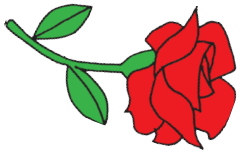

Як ти дружиш із серветкою під час нежитю?

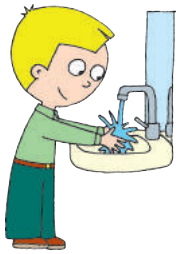

Який запах тобі не подобається?

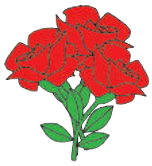
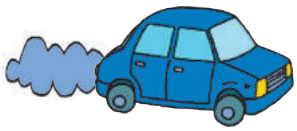

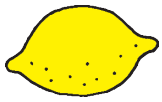

Як можна уникнути неприємних запахів?

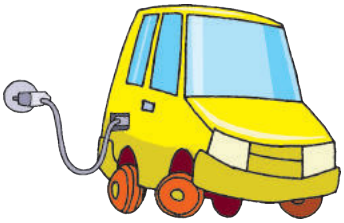

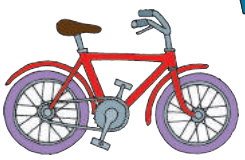

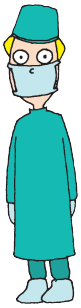
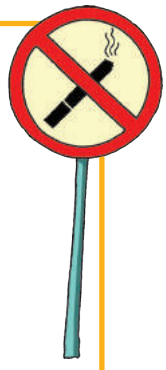

Без насіння виростає.
І міцне коріння має.
Ним їмо і хліб, і суп.
Що це буде? Звісно...

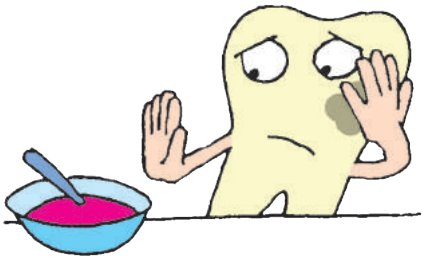

ДЛЯ ЧОГО НАМ ЗУБИ

ХИТРИЙ ЗУБ

Ой, болить у мене зуб,
Бо не хоче їсти суп.
Хоче меду,
Хоче грушки,
Хоче теплої
Пампушки.
А як ще дасте сметани —
Вмить боліти перестане!

В. Ладижець

За допомогою дзеркала роздивись свої зуби. Скільки в тебе зубів? У дорослої людини їх 32.

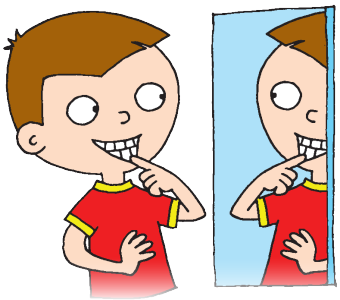

Що корисно для твоїх зубів, а що ні?

Які з цих речей можна дати покористуватися друзям? Чому?

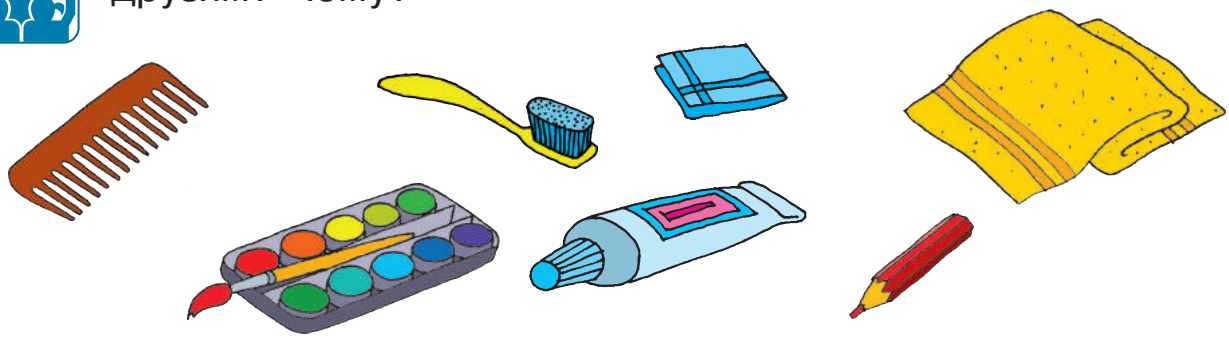

Вибери щось смачненьке (, ,) і опиши за допомогою зору 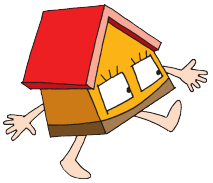 , слуху 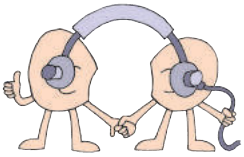 , нюху , дотику і смаку 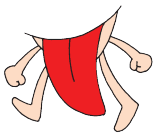 .

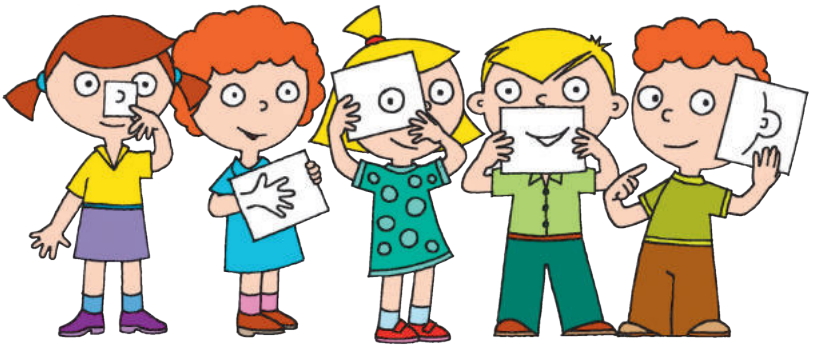

У ПРИРОДІ ВСЕ ПОВ'ЯЗАНЕ

Жива природа не може існувати без неживої.

Живим істотам необхідні сонячне світло, тепло, повітря, вода.

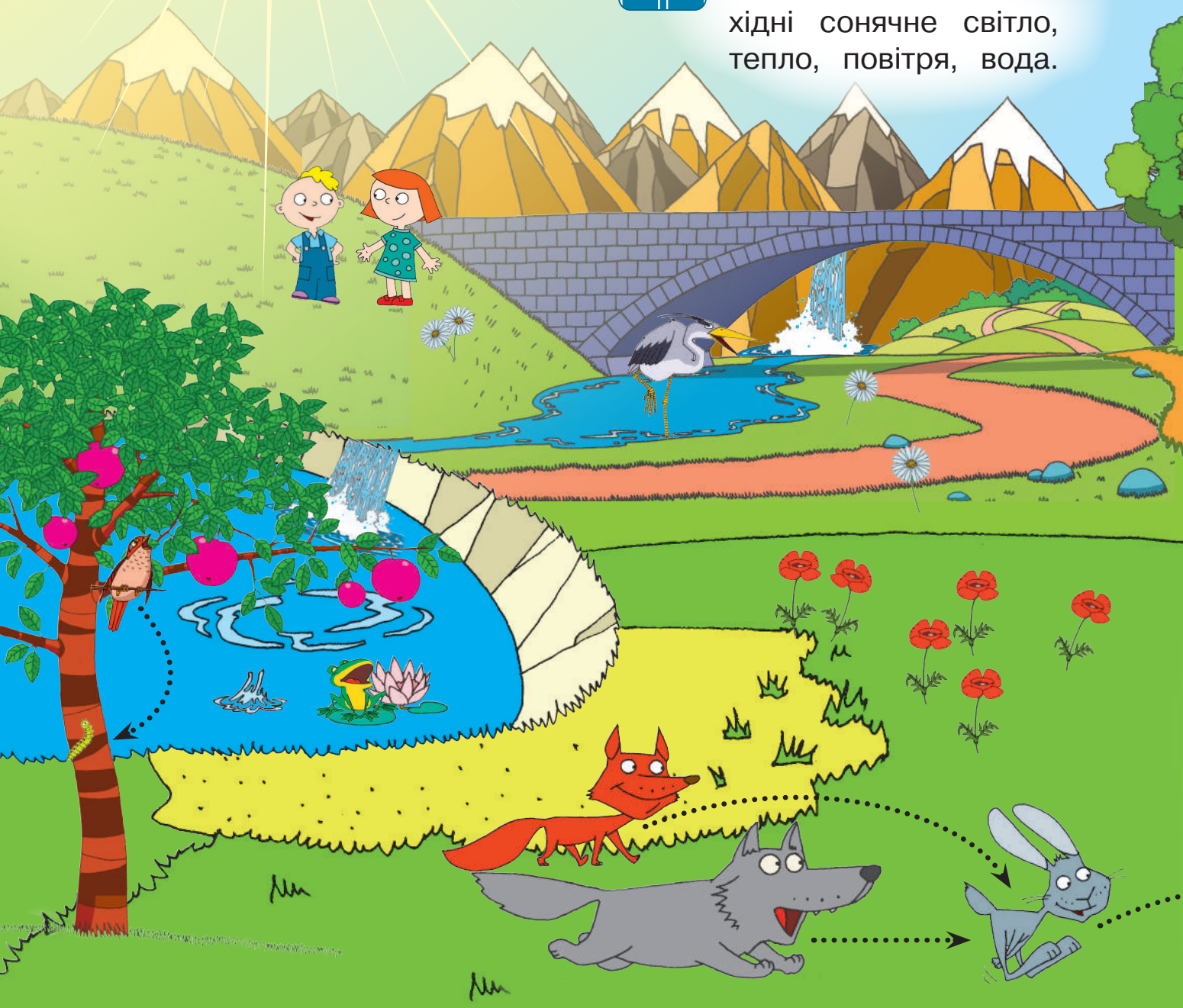

Рослини і тварини також пов’язані між собою. Насінням рослин живляться птахи. Рослинами живляться такі тварини, як миші, зайці, бобри, лосі. Є тварини, що полюють на інших тварин. Наприклад, вовки, лисиці.

СОНЦЕ

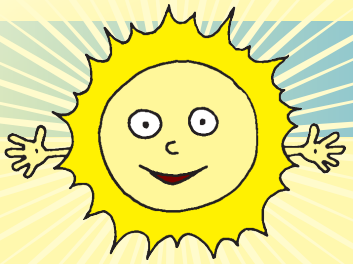

Сонце — величезна розжарена куля. Його промені несуть на Землю світло і тепло. Сонце потрібне всьому живому. Без світла Земля поринула б у темряву. Без тепла загинули б рослини, тварини, люди.

Усе живе тягнеться до сонця. Можете в цьому переконатися.

1 Візьми картонну коробку і зроби з одного боку отвір.

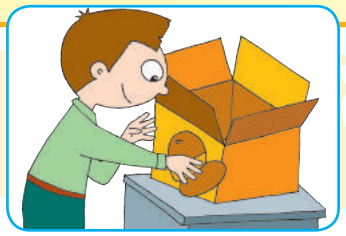

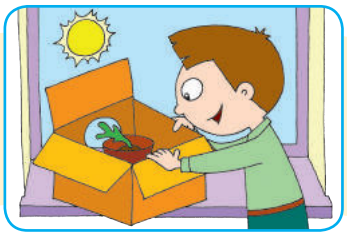

2 У коробку постав горщечок із пророслим насінням (квасолі або гороху).

3 Постав коробку на підвіконня і накрий її.

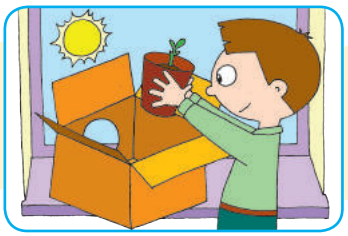

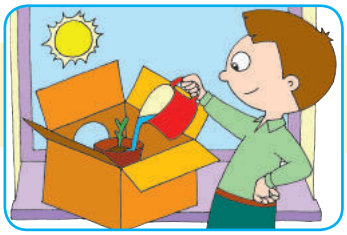

4 Не забувай поливати паросток.

5 Спостерігай, куди він тягнеться.

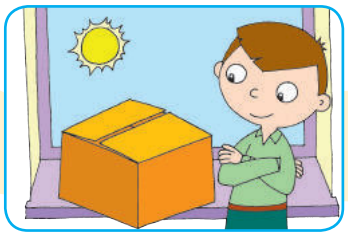

ДЕ ПРАЦЮЄ СОНЦЕ?

На дахах будинків, на полях, навіть на рюкзаках і лавках для сидіння в парку встановлюють спеціальні панелі, які перетворюють промені сонця на електрику.

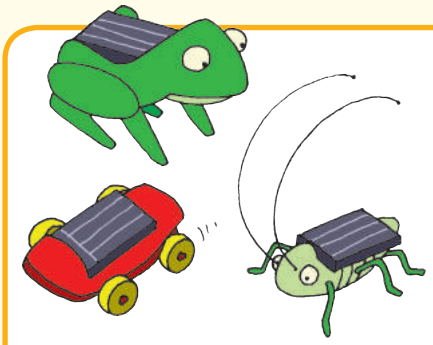

На сонячних батарейках працюють деякі іграшки. Коли вони потрапляють на сонячне світло, то починають їхати, стрибати, рухати лапками й вусами.

ПОВІТРЯ

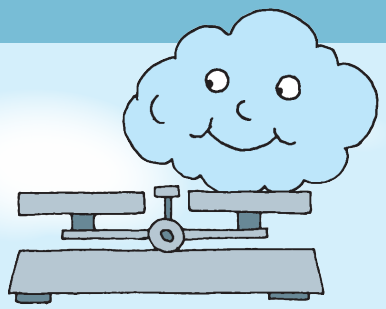

Що навколо нас завжди,
але ми це не бачимо?
Ні ваги, ні кольору
у нього немає!

Повітря є всюди.

1. Візьми порожню пляшку і занур її в посудину з водою.
2. Спостерігай і побачиш, як із пляшки піднімаються бульбашки.

ДЕ ПРАЦЮЄ ПОВІТРЯ?

Розгляньте малюнки. Обміняйтеся думками, як працює повітря.

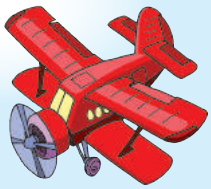

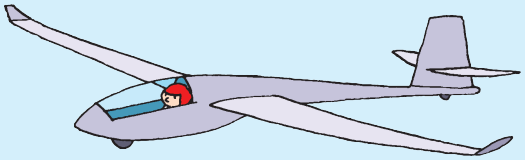

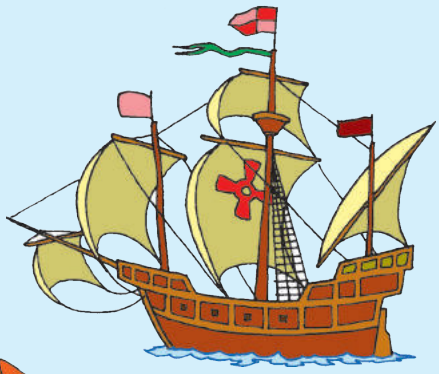

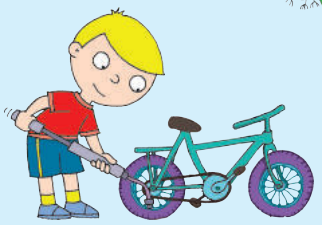

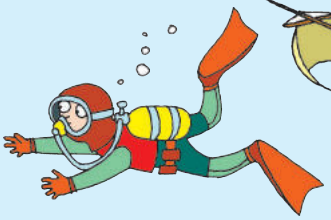

ТВІЙ ЛІТАЧОК

Зроби літачок. Переконайся на прогулянці, що він літає.

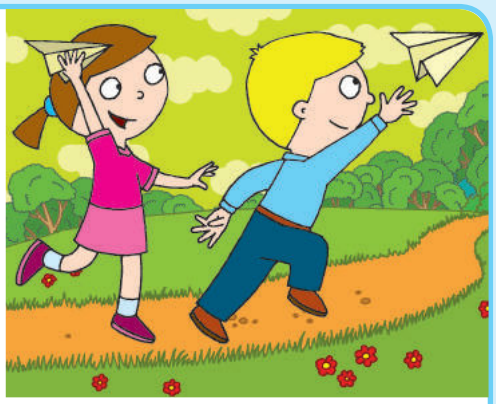

ВОДА

ЯКОЮ ВОДА БУВАЄ?

Перелий воду з однієї посудини до іншої.

Це вдалося зробити, бо вода рідка.

Але вода буває і твердою. На що вона перетворюється, коли дуже холодно?

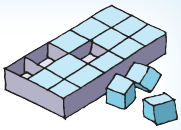

Коли в чайнику кипить вода, що виходить із його носика?

Яка вода падає на землю з хмар восени? А взимку?

ЩО ВОДА МОЖЕ?

Перевір, чи розчиняються у воді сіль і цукор. А пісок, камінчик, цвях?

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНА ВОДА?

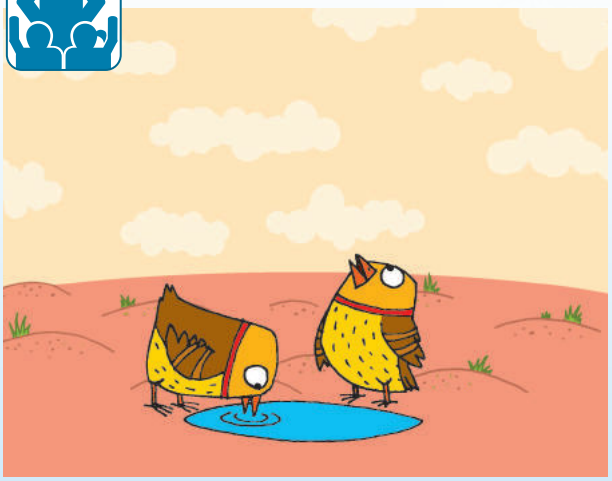

ЯК БЕРЕГТИ ВОДУ?

Закривай міцніше кран,
Щоб не витік океан.

ҐРУНТ

Ґрунт — верхній родючий шар землі. У ґрунті ростуть рослини, живуть тварини.

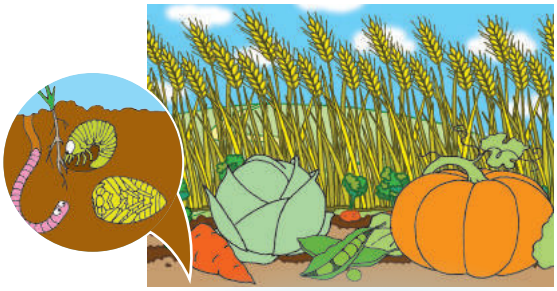

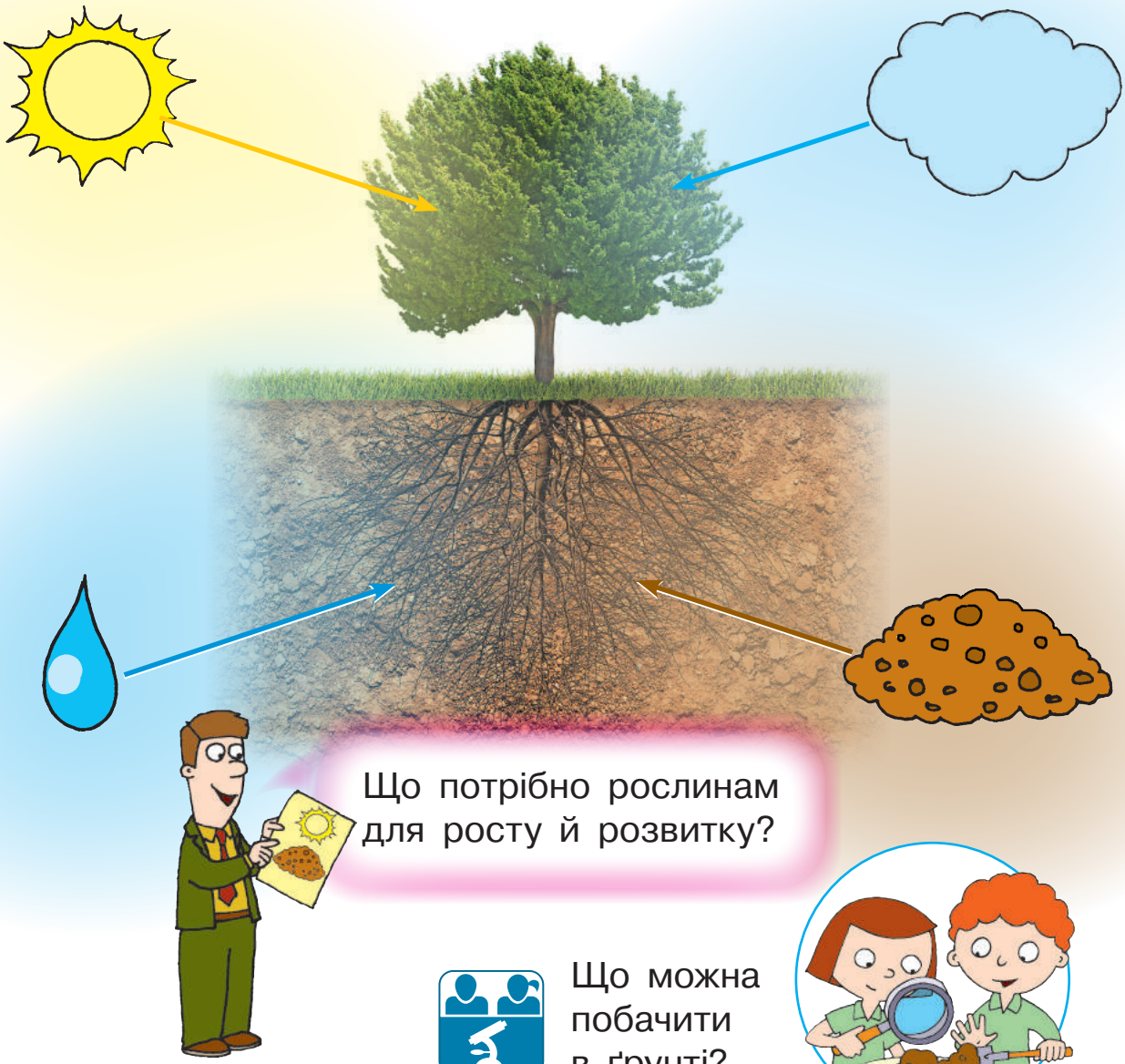

Що потрібно рослинам для росту й розвитку?

Що можна побачити в ґрунті?

ЯК НАСІНИНА СТАЛА СОНЯХОМ

Роздивись малюнки. Розкажи, який шлях пройшла насінина, щоб стати соняшником. Що допомагає насінині проростати? Як вода потрапляє до рослини? Яка роль підземних мешканців?

ЧИ ЗНАЄШ ТИ?

Соняхи завжди повертають голову до сонця.

РОСЛИНИ

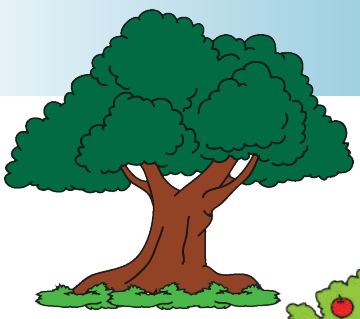

Здоровенний дуб і маленька кульбабка, в'юнкі барвінок і квасоля, яблуня і кущ смородини — усе це рослини.

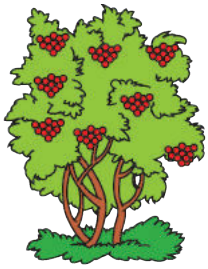

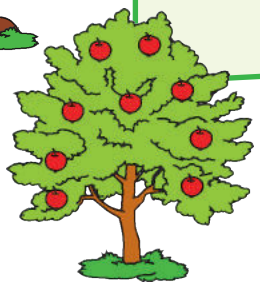

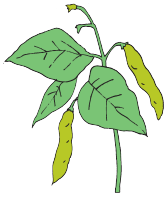

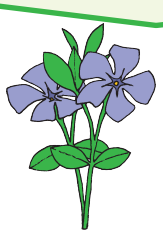

Що де росте?

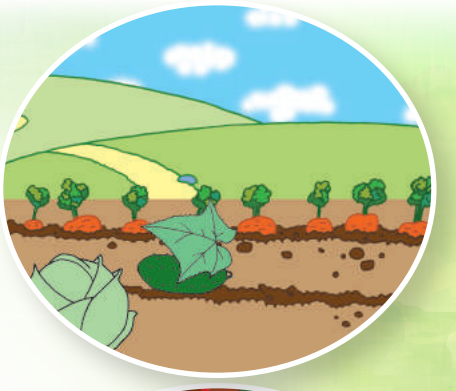

Які рослини ростуть біля твого дому? Коли і як вони квітнуть? Які плоди на них дозрівають? Хто доглядає за цими рослинами?

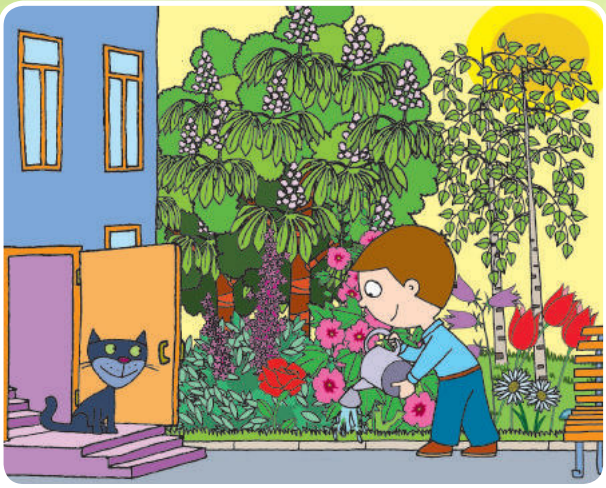

Що означають ці знаки?

Які знаки можна ще додати? Намалюйте їх на окремих аркушах і зробіть спільний колаж.

БЕРЕЖИ ПРИРОДУ

Наша планета — Земля,
Щедра вона і багата.
Гори, ліси і поля —
Наша домівка, малята.
Сонечко рано встає,
День промінцями засвітить.
Все, що навколо, — твоє,
Слід берегти і любити.

За А. Савчуком

ТВАРИНИ

Сонечко , мурашка , щука ,

жаба , черепаха 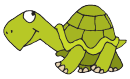 , синиця , курка ,

ведмідь , собака — це тварини.

Тварин дуже багато. Усі вони різні.

Метелик схожий на квітку 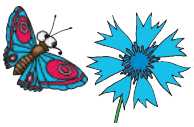 , їжак — на колючий

клубок , а вуж — на палицю 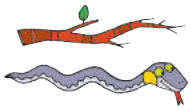 .

Вовк — сірий, лисиця — руда.

Одні тварини літають, інші — плавають, стрибають, повзають.

ХТО ЯКІ ЗВУКИ ВИДАЄ?

ґелґоче

бекає

ірже

мукає

кудкудакає

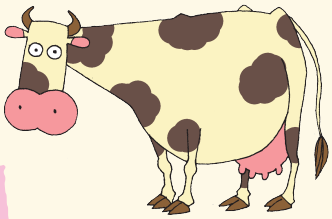

хрюкає

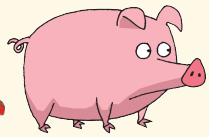

цвірінькає

нявчить

кукурікає

воркує

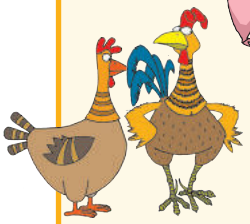

гавкає

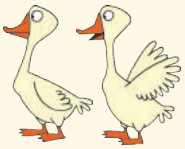

скрекоче

Як ти думаєш, що належить до природи? А що до природи не належить?

Знайди на малюнку те, що належить до неживої природи; до живої природи.

ДИКІ І

Дикі тварини живуть у лісах, на луках, у водоймах. Про цих тварин ніхто не дбає. Вони самі добувають їжу, будують житла, виводять потомство, піклуються про дитинчат.

СВІЙСЬКІ ТВАРИНИ

Свійські тварини живуть поряд із людиною. Людина їх доглядає, годує, забезпечує житлом.

Розглянь малюнки. Назви диких і свійських тварин.

Які свійські тварини є в тебе вдома? Розкажи, як ви про них піклуєтесь.

До яких тварин належать бджола й качка?

У ДВЕРІ СТУКАЄ ЗИМА

КНИЖКА «ЗИМОВІ СТОРІНКИ»
Зроби за зразком «Книжки осені». У своїй книжці можеш вклеювати фото; малювати птахів, яких зустрінеш на прогулянці, сніговика, якого зліпиш із друзями.

Чому саме ці малюнки вміщено на сторінці про зиму? Що ще можна додати до цих малюнків?

Якого кольору сніг? Почуй, як рипить він під ногами. Як гуде хурделиця? Які візерунки малює мороз на вікнах?

НЕЖИВА І ЖИВА ПРИРОДА

Узимку сонце знаходиться низько на небі, тому посилає на землю мало тепла і світла. Дні стоять короткі. Замерз ґрунт. Річки, озера вкриті льодом. Дерева не ростуть. Часто йде сніг. Дикі тварини шукають собі корм, а деякі впадають у сплячку. Домашніх тварин годують люди.

Знайди на малюнку і назви тварин, які шукають корм, і тих, що впали в сплячку.

ВЗИМКУ

ЯК ДОПОМОГТИ

Узимку тварини потребують нашої допомоги. Їм важко відшукати корм.

Що роблять діти, зображені на малюнку?

Які тварини були біля годівниць?

Чи допомагаєш ти дорослим підгодовувати тварин узимку? Розкажи про це.

ГОДІВНИЧКА ДЛЯ ПТАХІВ СВОЇМИ РУКАМИ

Зроби з дорослими годівничку. Сплануйте разом, де ви її прилаштуєте.

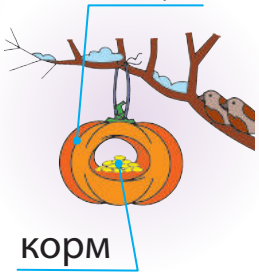

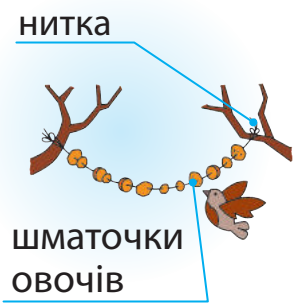

ТВАРИНАМ УЗИМКУ

Годівницю для пташок
Майстрували ми завзято,
Об'єдналися в гурток
Я, дідусь і тато!
Завітайте до нас в гості
Пташки-невелички:
Снігурі, горобчики,
Синички-сестрички.
Кожен їжу тут знайде
До душі, за смаком,
Горобці — насіння, хліб,
А синички — сало!
Холод лютий на дворі,
А у пташок свято:
Їм зробили годівничку,
Можна зимувати!

За Н. Кулагіною

Чим нагодуєте птахів?
Що не можна давати птахам?

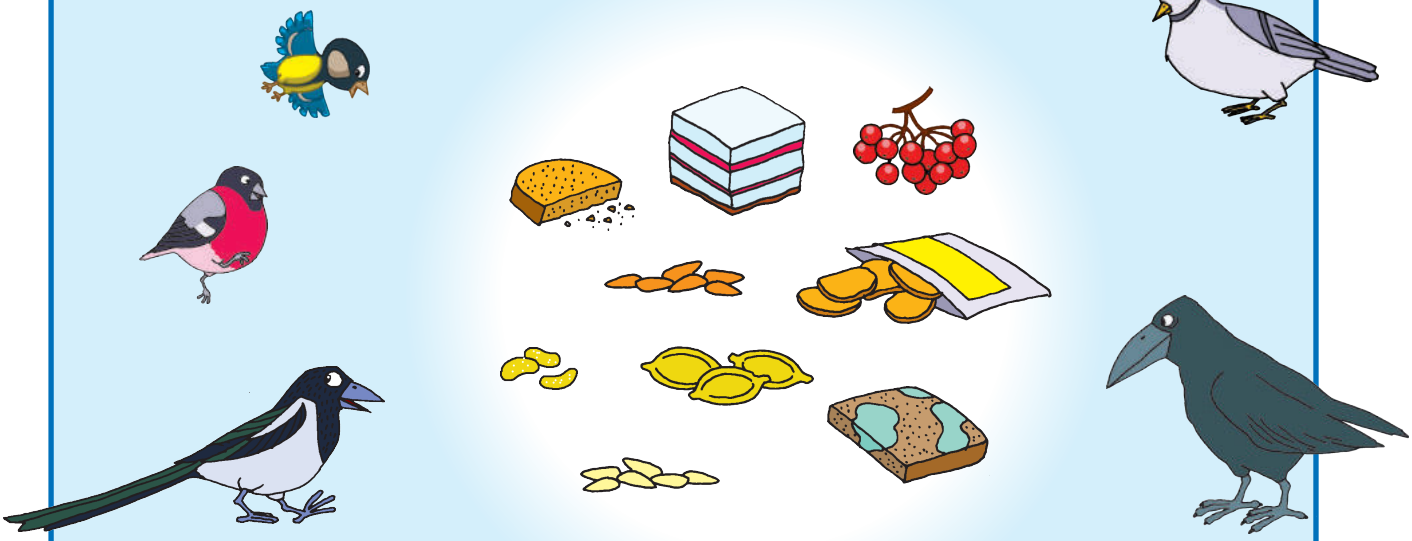

ЗИМОВІ РОЗВАГИ

Що ти любиш робити взимку?

САНЧАТА СВОЇМИ РУКАМИ

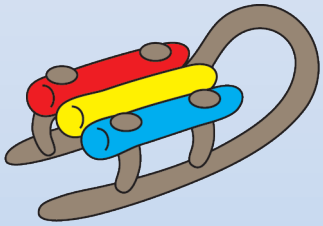

ДЕ БЕЗПЕЧНО?

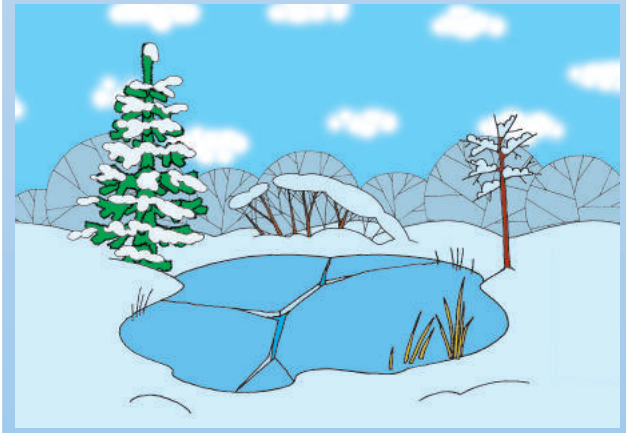

Чому діти катаються на ковзанці, а не на озері?
Що може трапитися з дітьми на озері?

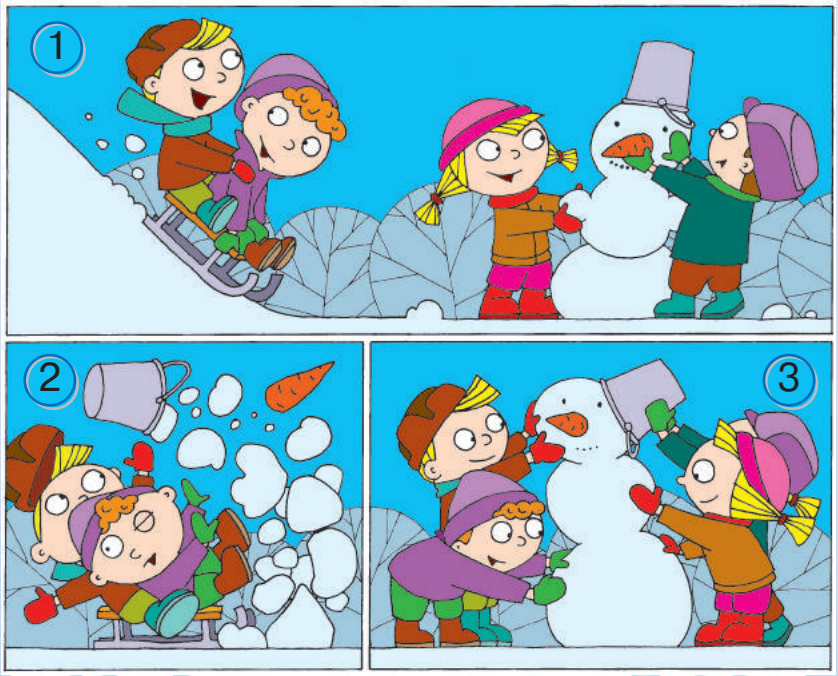

ЗИМОВА ІСТОРІЯ

За малюнками розкажи історію.

Чи траплялося щось подібне з тобою? Розкажи свою історію.

Чому не можна ходити взимку під дахами будинків?

Під нашим дахом
Морквинка росте.
Сонце пригріє —
Вона відпаде.

РОБИМО СНІГОВИКА З ПАПЕРУ

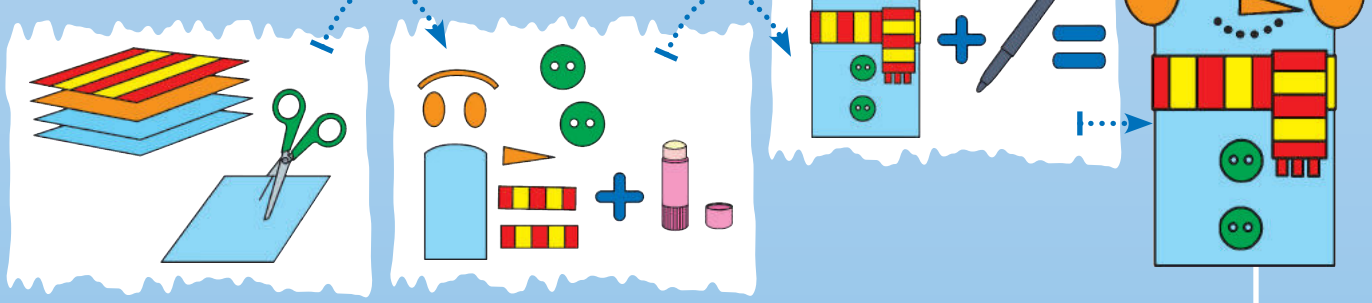

ДБАЙ ПРО ЗДОРОВ'Я ВЗИМКУ

Якщо довго гуляти на вулиці взимку, можна захворіти від переохолодження.

Коли чхаєш або кашляєш, прикривай рот серветкою.

Мама донечку повчала:
— Їж морозиво помалу:
Від холодного умить
Може горло заболіть!
А сніговичок малий
Дивувався мові тій,
Бо йому те саме мама
Каже про гарячий чай:
— Пий маленькими ковтками
І пломбіром заїдай!

Г. Пустовгар

Чому здивувався сніговичок?

Він завжди, чим тільки зможе,
Хворим людям допоможе.
Дасть таблетки від хвороби —
Утечуть усі мікроби.

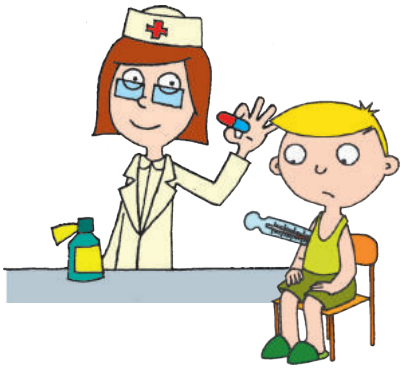

Розглянь малюнки.
Поясни, чому так
не треба робити взимку.

ЩО ПОТРІБНО РОБИТИ, ЩОБ НЕ ЗАХВОРІТИ

- Одягайся відповідно до погоди.
- Мий частіше руки.
- Багато пий рідини.
- Не переохолоджуйся.
- Провітрюй приміщення.

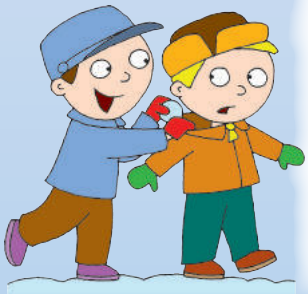

Що ти вдягнеш на зимову прогулянку?

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Іде Святий Миколай
В Україну — милий край.
Хто був чемним повсякчас,
Тим дарунки він припас.
Тістечка і шоколад,
Помаранчі, мармелад,
Пироги фруктові,
Цукерочки кольорові,
Книжечки, ляльки, машинки,
Ковзанки, стрічки, картинки...

Л. Недін

До кого приходить Святий Миколай з подарунком?

Намалюй на окремому аркуші, який подарунок ти хочеш одержати від Миколая. Поділися своєю ідеєю з друзями. Зробіть спільний колаж.

Розглянь малюнки. Хто приносить подарунки на зимові свята в різних країнах світу?

Санта Клаус (США)

Коза (Норвегія)

Одзі (Японія)

Троль (Данія)

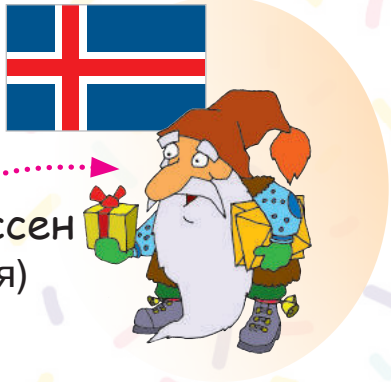

Гном Юленіссен (Ісландія)

Йолупуккі (Фінляндія)

Баббо Натале
Фея Бефана
(Італія)

А на кого чекають діти в Україні?

НОВИЙ РІК І РІЗДВО

Що за дивне нині свято?
Глянь, маленькі янголята
У віконця заглядають
І людей усіх вітають
З днем народження Маляти!
Нумо всі колядувати!
Свято в кожній із родин:
Народився Божий Син!

Ю. Гончар

З неба падають сніжинки,
Прикрашаємо ялинки.
Скоро, скоро на поріг
Завітає...

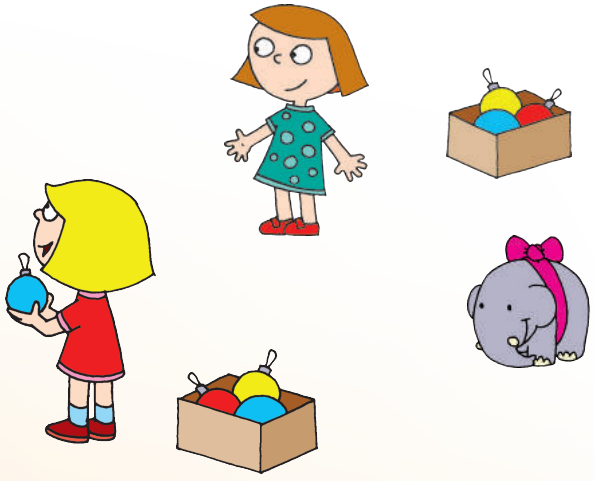

РІЗДВЯНЕ ЯНГОЛЯТКО

Домовтеся, як прикрасити ялинку в класі. Тут вам стане в пригоді різдвяне янголятко — символ Нового року і Різдва.

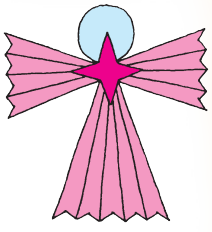

РІЗДВЯНА КОЛЯДКА

Коляду для вас співаю,
Дай вам Боже урожаю,
Щедрих нив, садів квітучих,
Зірку в небі на Святвечір
Для дорослих і малечі.
Коляда моя лунає,
Увесь світ з Різдвом вітає.

Як зустрічають зимові свята у твоїй родині?

Не забудьте привітати зі святами своїх хрещених, родичів, сусідів.

Відомості про користування підручником

№ з/п	Прізвище та ім'я учня / учениці	Навчальний рік	Стан підручника	
			на початку року	у кінці року
1				
2				
3				
4				
5				

Навчальне видання

БІБІК Надія Михайлівна
БОНДАРЧУК Галина Павлівна

«Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»
підручник інтегрованого курсу для 1 класу
закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах)
(Частина 1)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Провідний редактор *І. Л. Морева*. Редактор *Ю. М. Миронова*.
Художнє оформлення *В. І. Труфен*. Технічний редактор *А. В. Пліско*.
Комп'ютерна верстка *С. В. Яшиш*. Коректор *Н. В. Красна*

В оформленні підручника використані зображення,
розміщені в мережі Інтернет для вільного використання

Підписано до друку 30.07.2018 р. Формат 84×108/16.
Папір офсетний. Гарнітура Рублена. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 8,4. Обл.-вид. арк. 8,1.
Тираж 109 398 прим. (1-й запуск 1–30 000). Зам. № 1808-2018/1.

Підручник надруковано на папері українського виробника

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5215 від 22.09.2016.
Адреса редакції: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.
E-mail: office@ranok.com.ua. Тел. (057) 719-48-65, факс (057) 719-58-67.

Надруковано у друкарні ТОВ «ТРІАДА-ПАК»,
пров. Сімферопольський, 6, Харків, 61052.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5340 від 15.05.2017.
Тел. +38 (057) 703-12-21. E-mail: sale@triada.kharkov.ua

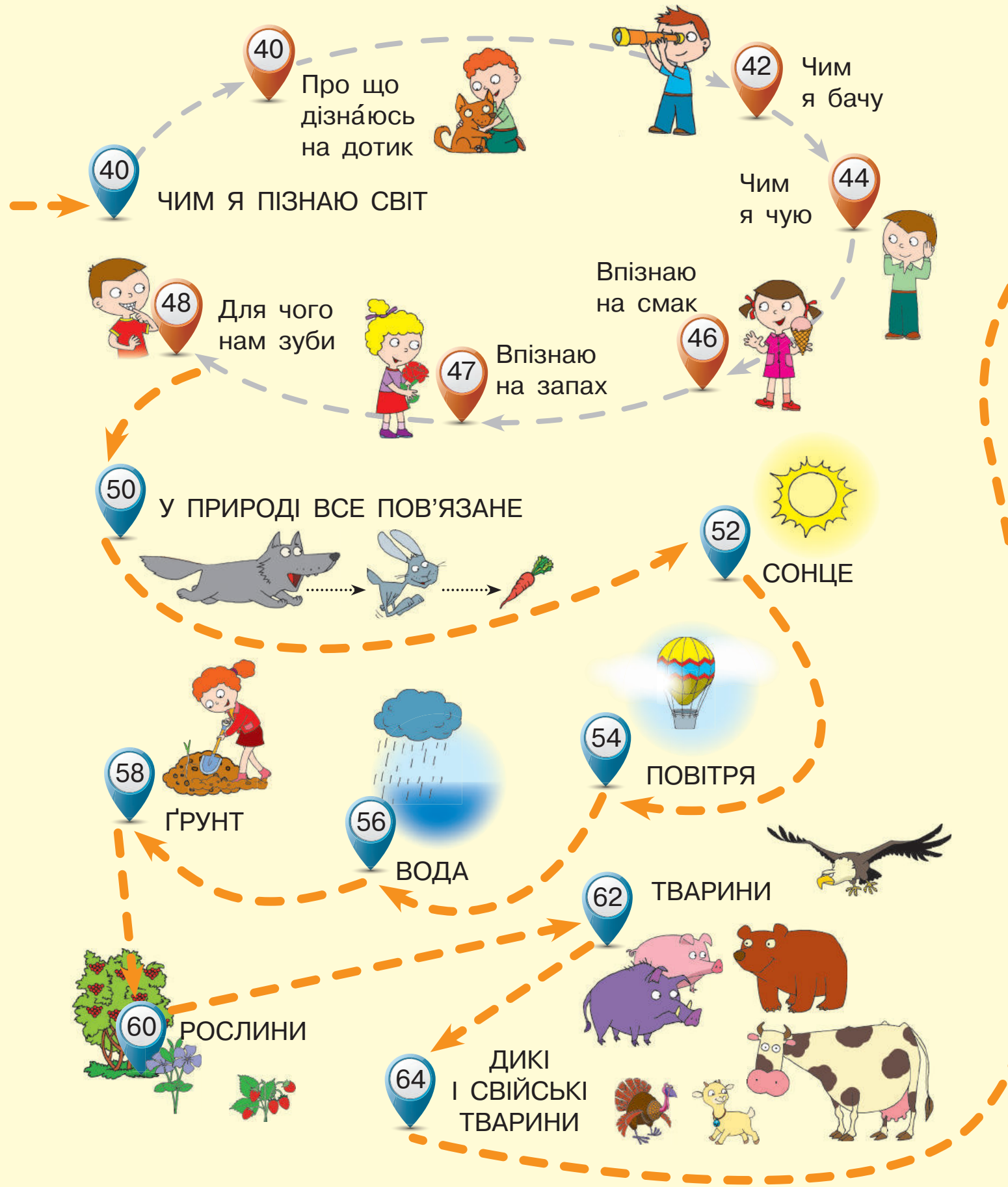
40
ЧИМ Я ПІЗНАЮ СВІТ
40
Про що дізнáюсь на дотик
42
Чим я бачу
44
Чим я чую
46
Впізнаю на смак
47
Впізнаю на запах
48
Для чого нам зуби
50
У ПРИРОДІ ВСЕ ПОВ'ЯЗАНЕ
52
СОНЦЕ
54
ПОВІТРЯ
56
ВОДА
58
ҐРУНТ
60
РОСЛИНИ
62
ТВАРИНИ
64
ДИКІ І СВІЙСЬКІ ТВАРИНИ

66 У ДВЕРІ СТУКАЄ ЗИМА

68 НЕЖИВА І ЖИВА ПРИРОДА ВЗИМКУ

70 ЯК ДОПОМОГТИ ТВАРИНАМ УЗИМКУ

72 ЗИМОВІ РОЗВАГИ

74 ДБАЙ ПРО ЗДОРОВ'Я ВЗИМКУ

76 СВЯТКОВИЙ КАЛЕНДАР ЗИМИ

78 НОВИЙ РІК І РІЗДВО

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

1 КЛАС. ЧАСТИНА 1

Підручник інтегрує освітні галузі: громадянська та історична; соціальна та здоров'язбережувальна; природнича

Особливості підручника:

- доступність і емоційна привабливість текстів
- відповідність обсягу і кількості практичних завдань та вправ пізнавальним можливостям учнів
- забезпечення діалогічності, співтворчості учасників навчального процесу, їх взаємодії
- включення учнів у практику виконання завдань дослідницького характеру: дослідження-розпізнавання, дослідження-спостереження, дослідження-пошук

Інтернет-підтримка підручника містить:

- шаблони для виготовлення поробок, описи алгоритмів їх виконання
- інструкції з проведення дослідів
- навчальні мультфільми

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

ISBN 978-617-09-4421-4
9 786170 944214
2296 9873

Інтернет-підтримка
interactive.ranok.com.ua